

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת בכורות דף מ"ו-נ"ב
 שבת פרשת נשא | כ"ח באייר - ה' בסיוון (8-2 ליוני)

דף מ"ו: פדיון הבן

בדף זה מתחיל הפרק השמיני, פרק "יש בכור", העוסק בעיקר בהלכות פדיון הבן. למי שיטה אחת אסור היה להשתמש בבכור ישראל שיצאו ממצרים. כאשר יצאו בני ישראל ממצרים, הורה הקב"ה למשה: "קדש לי כל בכור" - דהינו תקדש את כל הבכורים. לפי פרוש הספורנו אם ה' לא היה מצוה על משה לפדות מיד את הבכורים, הם היו אסורים בעבודות חולין מפני קדושתם. שונים הם הבכורות מאז ועד היום, שהם אינם קדושים, אלא יש מצוה לפדות את הבן הבכור על ידי נתינת חמישה סלעים לכהן.

דף מ"ז: במה אתה חפץ יותר?

במעמד פדיון הבן, הכהן שואל את האב: במה אתה חפץ יותר, בבןך בכור או בחמישה סלעים? האב עונה: אני חפץ בבני, והוא נותן לכהן חמישה סלעים כפדיון. ואם האב יאמר לכהן שהוא מעדיף את הכסף, האם הכהן יקח אליו את הבכור? ודאי שלא, אך הרמב"ם בספר המצוות מסביר שאנו אומרים נוסח זה כי מצות התורה היא לבצע את הפדיון באופן שיבהיר כי הבכור היה ראוי להיות קדוש ומופרש לה' ולכן מבצעים "פדיון".

דף מ"ח: פדיון הבן בלידת תאומים

כיצד מקיימים את מצות פדיון הבן כאשר נולדים תאומים? התשובה היא שבמקרה כזה יש שתי בריתות ופדיון הבן אחד, לתאום הבכור, שהרי רק אחד התאומים הוא בכור, מי שנוולד ראשון, ורק לו עורכים פדיון הבן. לאחר שמונה ימים לתאומים ברית מילה, ולאחר שלוששים יום עושים את מעמד פדיון הבן, והאב הנרגש יברך שתי ברכות: ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על פדיון הבן. ובכך נוספת: ברכת שהחינו.

מן התלמוד

סדר קדשים,
 מסכת בכורות, דף נ"ב

"ואלו שאין חוזרין ביובל: הבכורה, והיורש את אשתו, והמייבם את אשת אחיו, והמתנה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: המתנה כמכר"

ליהרר - לחזור
 שובלי - שיבולים

הסבר: בשנת היובל כל קרקע שנמכרה חוזרת לבעליה הראשונים. אולם מי שזכה בחלק מהקרקע בירושה בשל היותו בכור, וכן מי שירש קרקע מאשתו או מיבמתו, הקרקע אינו חוזרת, ולגבי קרקע שהתקבלה במתנה נחלקו רבי מאיר וחכמים.

ארגון שנת סיום הש"ס

ילדי ישראל והוריהם בכל העולם
אסיימים ביחד את הש"ס - תלאו ישראל

לכבודם של
חיילי צה"ל וכוחות הביטחון
ולרפואתם של פצועי
מערכות ישראל
ופעולות האיבה

נרשמים באתר תלמוד ישראלי
בוחרים מסכת
מקבלים את המסכת למייל
לומדים, מסיימים... ובוחרים עוד מסכת

מעמד סיום הש"ס
 על ידי ילדי ישראל והוריהם מכל העולם
 יתקיים בחידון התלמוד הישראלי
 בתאטרון ירושלים, ב"ז בכסלו תש"פ
 (15.12.19)

www.talmudisraeli.co.il
 03-9250225 טל

חברותא

★ | מן ההסטוריה

תנועת החסידות

תנועת החסידות נוסדה על ידי הבעל שם טוב במאה ה-18, והתפשטה במהירות בקהילות היהודיות ברחבי אירופה. החסידות הייתה תנועה רוחנית שבאה לרומם את רוחם של היהודים, לחזק את עבודת ה' ולהעניק משמעות לחיים. ממשיך דרכו של הבעל שם טוב היה המגיד ממזריטש, שבין תלמידיו היו רבי אלימלך מליז'נסק, רבי זושא מאניפולי, רבי שניאור זלמן מלאדי, רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ואחרים, שייסדו קהילות חסידיות בעלות מאפיינים שונים. החסידות שמה דגש על דמותו של הצדיק, או האדמו"ר, שמוריד את השפע האלוהי לעולם ובאמצעותו מתקרבים החסידים לה'. השפעתה של החסידות על העולם היהודי הייתה גדולה, וחסידויות רבות פועלות ומשפיעות עד היום.

בית המדרש המשוחזר של הבעש"ט בשנת תש"ע, Nahoumsabban, Wikipedia

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי -

משפחת כהן תכננה מסיבת בר מצווה גדולה ומפוארת לדני, עם תפריט עשיר. אחד החברים הטובים של דני מהכיתה ניגש ואמר לו שהוא אלרגי לכל מיני סוגי מאכלים, ואם הם יהיו במסיבה הוא לא יוכל לבוא. כתוצאה מכך התנהל דיון סוער במשפחה.

מצד שני:

ההורים טוענים שהם רוצים שמחה גדולה עם הרבה אוכל עשיר ומגוון, והם לא מסכימים שבגלל ילד אחד הם יצטרכו לשנות את כל התפריט ולהגיש אוכל מיוחד לכל האורחים שלהם.

מצד אחד:

דני מאוד רוצה שהחבר שלו יבוא, אפילו אם יהיה צורך לשנות את כל התפריט ולהגיש אוכל לא עשיר ולא מפואר כפי שההורים תכננו.

...מה פֿעֿתכם?

👤 | מי אני?

- שמי הוא ישראל בן אליעזר, אבל אני ידוע יותר בכינויי.
- התייתמתי בגיל צעיר, וביליתי זמן רב בחיק הטבע.
- מאוחר יותר עסקתי ברפואה באמצעות צמחים, מרקחות, שמות קדושים וכדו'.
- ייסדתי את תנועת החסידות.

הַיְיטִיכֵּה - סוּם מֵה צִאטֵּה אַלמֵה יֵט

0
בריאת העולם
-3760

1948
אבינו אברהם
-1812

2238
בניי במצרים
-1521

אפרים ומנשה

2448
יצאת מצרים
-1311

2448
מתן תורה

2883
דוד המלך

שלמה המלך

2934
חונת ביהמ"ק
ה-1

3340
חורבן ביהמ"ק
ה-422

3408
הקמת ביהמ"ק
ה-2

3728
הלל הזקן

3828
חורבן ביהמ"ק
ה-2

3880
רבי עקיבא

3930
רבי יהודה הנשיא

4260
התלמוד התימני

495
התלמוד הירושלמי

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האיש במרכז הציור (שרואים את הגב שלו)?
- 2 מה עשה אותו האיש ואיך זה קשור לפסוק על השלט?
- 3 מתי הוא נפטר והיכן הוא קבור?
- 4 מהו הספר המונח על גזע העץ בציור?

ליום שם אצטט את תולדות
הגאון מהמאה ה-18, רבי
יוסף קארו, שהיה מנהיג
התורה וההלכה בארץ
השלישית, ונפטר בשנת
ה'תק"ך (1760).

מי אני?

אצטט את שם

- א. לאמי קראו פייגה. לסבתי קראו אדל. הייתי נינו של הבעל שם טוב.
- ב. דיברתי הרבה על חשיבות השמחה, הפשטות והתמימות.
- ג. התורות שלי נמצאות בספר "ליקוטי מוהר"ן".
- ד. אני קבור באומן באוקראינה.

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ך	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'ת"ס	5258 ה'תרנ"ח	4900 ה'רמ"ב	4800 ה'ר"ל	4650 ה'תק"נ	4260 ה'תק"ס
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לויין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר קודשים | מסכת בכורות דף מ"ט - נ"ב

דף מ"ט: פדיון הבן מוקדם

בכפר נידח התגורר יהודי מאושר, לאחר שנולד בנו בכורו. בכפר שבו הוא התגורר לא היה כהן, ולכן הוא החליט לצאת אל העיר הגדולה כדי לתת חמישה סלעים לכהן ולפדות את בנו הבכור. האב הגיע אל העיר, בראשית יום, ונתן לו חמישה סלעים למדין בןו והלך לביתו. את המעשה הזה עשה האב לפני שמלאו לתינוק שלושים יום. מה ההלכה במקרה כזה? אם האב אמר מראש לכהן שהוא רוצה שהפדיון יחול ביום השלושים והקסף נותר ברשות הכהן בהגיע הבן לגיל שלושים יום, הפדיון חל.

דף נ': בכור שלא נפדה על ידי אביו

לפני שנים רבות היה בירושלים ילד, שעמד על צוארו סס כסף שהיה קתוב עליו שהוא בכור שלא נפדה על ידי אביו, ועליו לזכור שפאשר הוא יגדל הוא צריך לפדות את עצמו אצל כהן.

הילד נולד יתום ולא זכה לראות את אביו שנפטר בזמן ההריון של אמו. את סס הכסף הזה הרב שמואל סלנט זצ"ל לתלות על צוארו, והוא הדגיש בפני אמו של הילד כי עליה להשיג שהוא לא יסיר מעליו את הסס בשום אופן, עד שיגדל ויפדה את עצמו. כך הוא אחד המנהגים פאשר האב לא פדה את הבן, שממתינים עם הפדיון והבן פודה את עצמו כשיגדל.

דף נ"א: להחזיר את הכסף לאבא

פעם נערך פדיון הבן, והכהן הבחין שמשפחת התינוק עניה וחסרת אמצעים. לאחר הפדיון הוא קרא לאב בצנעה, ואמר לו: ישר-כח שזיכית אותי במצוה החשובה, כעת אני מחזיר לך את הכסף.

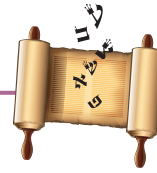
האם אפשר לעשות כן? התשובה היא כן. האב נתן לכהן חמישה סלעים, ואחר כך הכהן רשאי לעשות איתם כרצונו, ולמכור הוא רשאי לתת אותם במתנה לאבי הבן. התלמוד מספר שרבי חנינא, שכהן היה, נהג תמיד להחזיר את כסף הפדיון לאבי הבן לאחר עריכת הפדיון.

דף נ"ב: ירושת בית הקברות

פאשר אישה הולכת לעולמה, הפעל יורש את נכסיה. במשנה הנלמדת בדף זה אומר רבי יוחנן בן ברוקה, שהיורש קרקע מאשתו יחזיר לבני משפחתה את מה שירש, והם יפצו אותו בכסף כשוי הירושה שעליו להחזיר.

מדוע היורש צריך להחזיר את הירושה? ואם הוא צריך להחזיר - מדוע משלמים לו עליה?? הרי מי שירש ירושה היא שייכת לו!

התלמוד מסביר שמדובר במקרה שהפעל ירש מאשתו בית קברות, משפחתו חז"ל תיקנו שעליו להחזיר את בית הקברות לבני משפחתה, כדי שהם יוכלו להמשיך להיקבר בו לצד אבותיהם.

דבר תורה

לאחר שמונה משה כל אחת ממשפחות הלויים (גרשון, קהת ומררי) בפני עצמה, הוא חוזר ומונה את כל המשפחות יחדיו.

נשאלת השאלה: מדוע יש לחזור ולמנותם יחד? הרי מדובר בחשבון פשוט, אותו יכול כל אחד לבצע? מדרש רבה עונה על שאלה זו ואומר: "מאחר שחשב (ספר) הלויים משפחות... חזר וכללם יחד להגיד שכולם שקולים לפני המקום בחיבה".

לכל משפחה בלויים היה תפקיד אחר במלאכת המשכן. בני קהת היו אחראים על כלי הקודש החשובים, בעוד המשפחות האחרות עסקו בחלקים החיצוניים יותר שבמשכן: הקרשים והעורות. ניתן היה לחשוב כי הקב"ה מחבב יותר את הקהתים העוסקים במלאכה חשובה יותר. בכדי להוציא מטעות זו, חזרה התורה ומנתה את כולם גם יחד - ללמדך - שכולם אהובים, כולם מקובלים וכולם חביבים לפני המקום במידה שווה.

בשביל הסנהדרין

שפרעם

שפרעם הייתה עיר בגליל בסמוך לאושא. היישוב הוקם כבר בתקופה הכנענית, והיה אחד המקומות אליהם גלתה הסנהדרין לאחר חורבן בית המקדש. שפרעם נזכרת לראשונה בתוספתא במסכת מקוואות, ובמספר מקומות בתלמוד. בין אושא לשפרעם סמך רבי יהודה בן בבא את תלמידיו בזמן גזירות הרומאים, שהרגו אותו בשל כך. קהילה יהודית מצומצמת התקיימה בשפרעם עד המאה ה-16, אך רוב התושבים היו אז מוסלמים ודרוזים. במאה ה-18 התחדש היישוב היהודי בשפרעם עם בואו של הרב חיים אבולעפיה, אולם היהודים עזבו את העיר לבסוף בשנות ה-20 של המאה העשרים בשל קשיי פרנסה.

שאלות השבוע

- מה צריך לעשות בכור שלא נפדה על ידי אביו?
- מה ההלכה במקרה שעשו פדיון הבן לפני היום השלושים?
- כיצד מקיימים את מצוות פדיון הבן כאשר נולדים תאומים?

בין הסותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתם). את התשובות יש לשלוח במיל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudhagala@medison.co.il ולציין את מס' העלון עליו אתם עונים. הדעות ישלחו לזוכים במיל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי. *בפיקוח רואה חשבון

